

Ministarstvo
finansija

Adresa: Ul. Stanka Dragojevića 2
81000 Podgorica, Crna Gora
www.mif.gov.me

Br: 02-05-040/25-415/2

Podgorica, 28.01.2025.godine

**Za: MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I INOVACIJA, Vaka Đurovića b.b, Podgorica
gospođi, prof. dr Anđeli Jakšić-Stojanović, ministarki**

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrazovanju odraslih

Veza: Vaš akt broj: 08/20-01-011/24-10571/2 od 30.12.2024. godine

Poštovana gospođo Jakšić-Stojanović,

Povodom *Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrazovanju odraslih*,
Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst *Predloga zakona* i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Dostavljenim izmjenama i dopunama preciznije se definišu određeni pojmovi u oblasti obrazovanja odraslih, kao i određene interne provjere znanja, vještina i kompetencija. Predmetni zakon se usaglašava sa ostalim propisima iz oblasti obrazovanja čime se poboljšava ambijent i stvaraju se preduslovi za obrazovanje odraslih.

U Izvještaj o analizi uticaja propisa navedeno je da implementacija dostavljenog *Predloga* ne zahtijeva izdvajanje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore.

Budući da je u primjeni privremeno finansiranje, shodno članu 37 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, Ministarstvo finansija će do donošenja Zakona o budžetu Crne Gore za 2025. godinu potrošačkim jedinicama mjesečno odobravati sredstva utvrđena Rješenjem o privremenom finansiranju za 2025. godinu najviše do iznosa 1/12 (jedne dvanaestine) stvarnih izdataka u prethodnoj godini.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na *Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrazovanju odraslih*, uz napomenu da eventualni troškovi po ovom osnovu budu u okviru sredstava koja su za predmetne namjene raspoloživa Rješenjem o privremenom finansiranju i godišnjim zakonom o budžetu.

S poštovanjem,

Kontakt osobe:

mr Ivana Radojčić, Direktorat za finansijski sistem i kordinaciju politika, ivana.radojicic@mif.gov.me
Radmila Martinović, Direktorat za državni budžet, radmila.martinovic@mif.gov.me.

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija

Adresa: Vaka Đurovića b.b.
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 410 100
fax: +382 20 410 101
www.mps.gov.me

Jasna P.
Jasna P.

Broj: 08/2-01-011/24-10571/2

Podgorica, 30. decembar 2024. godine

Crna Gora
MINISTARSTVO FINANSIJA
Podgorica

Primijeno:	Org. jed.	Jedrašni broj 2024	Rečni broj	Prilog	Vrijednost
16. 01. 2025					
	01-040	25-	415	1	

MINISTARSTVO FINANSIJA
Novica VUKOVIĆ, ministar

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrazovanju odraslih

Poštovani gospodine Vukoviću,

U prilogu dostavljamo Vam **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrazovanju odraslih**, kao i RIA obrazac, radi davanja mišljenja.

Srdačan pozdrav,

MINISTARKA

Prof. dr. Anđela JAKŠIĆ STOJANOVIĆ

Anđela Jurić-Stojanović

Pripremio: Mirza Gargović
Samostalni savjetnik I
e-mail: mirza.gargovic@mpni.gov.me
tel: 020-410-177

Odobrila: Jasna Jovanović, generalna direktorica direktorata

Jasna Jovanović

Crna Gora
Sekretarijat za zakonodavstvo

Adresa: Vuka Karadžića br. 3
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 231-535
fax: +382 20 231-592
www.gov.me/szz

Pisarnica - MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE
I INOVACIJA

Primjeno	Org. jet	Pod. jet	Broj	Priloga	Vrijednost
30.12.2024.					
	12/1-02-011		24-10265	2	

Broj: 04-040/24-1472/2

30. decembra 2024. godine

Za: **Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija**
Gospođi prof. dr Anđeli Jakšić-Stojanović, ministarki

Veza: Broj: 12/1-02-011/24-10265/1 od 19. decembra 2024. godine

Predmet: **Mišljenje na tekst Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrazovanju odraslih**

Poštovana gospođo Jakšić-Stojanović.

Na tekst **PREDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBRAZOVANJU ODRASLIH**, iz okvira nadležnosti ovog Sekretarijata, nemamo primjedbi, budući da su primjedbe i sugestije date predstavnicima tog Ministarstva, u saradnji (neposredno i putem mail-a) 24. i 30. decembra 2024. godine, ugrađene u dostavljeni tekst Predloga zakona.

Napominjemo da je u odnosu na član 24 Predloga zakona neophodno pribaviti mišljenje Ministarstva pravde.

SEKRETARKA

Slavica Bajić

S. Bajić

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBRAZOVANJU ODRASLIH**

Član 1

U Zakonu o obrazovanju odraslih („Službeni list CG“, br. 20/11 i 47/17) poslije člana 1 dodaje se novi član koji glasi:

**„Odrasli
Član 1a**

Odrasli, u smislu ovog zakona, je lice starije od 15 godina života koje ispunjava uslove za uključivanje u program obrazovanja odraslih.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, u programe osnovnog obrazovanja odraslih mogu se uključiti i lica mlađa od 15 godina života koja nemaju status učenika.“

Član 2

Član 6 mijenja se i glasi:

„Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1) **cjeloživotno učenje** podrazumijeva učenje u toku cijelog života sa ciljem sticanja i unapređenja znanja, vještina i kompetencija koji se odnose na sve oblasti života pojedinca, uključujući lični, građanski i društveni nivo, radi zapošljavanja;

2) **ključne kompetencije** su skup znanja, vještina i stavova potrebnih za lično ispunjenje, zdrav i održiv način života, zapošljavanje, aktivno građanstvo i socijalnu uključenost (kompetencija pismenosti, kompetencija višejezičnosti, matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu, digitalna kompetencija, lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti, građanska kompetencija, preduzetnička kompetencija, kompetencija kulturne svijesti i izražavanja);

3) **nacionalna stručna kvalifikacija** je kvalifikacija koja je stečena u skladu sa posebnim zakonom;

4) **mikro kvalifikacija** podrazumijeva stečeno znanje, vještine i kompetencije koje polaznik stiče na osnovu jednog ili više ishoda učenja u skladu sa ovim zakonom i uvažava se u postupku sticanja stručne kvalifikacije;

5) **prva kvalifikacija** je obrazovanje i osposobljavanje za uključivanje u rad nakon završene osnovnoškolske obaveze;

6) **specijalizacija** je obrazovanje, odnosno osposobljavanje u okviru istog zanimanja za sticanje posebnih znanja i radnih vještina;

7) **usavršavanje zaposlenih** predstavlja različite oblike obrazovanja, odnosno učenja zaposlenih, uključujući i razvoj ključnih kompetencija, radi kvalitetnijeg obavljanja poslova;

8) **andragoška osposobljenost izvođača programa obrazovanja** je didaktička i metodička osposobljenost za rad sa odraslima, u skladu sa posebnim programom.“

Član 3

U članu 8 stav 1 alineja 4 mijenja se i glasi:

„- samoobrazovanje.“

Član 4

Član 10 mijenja se i glasi:

„Neformalno obrazovanje, odnosno učenje (u daljem tekstu: neformalno obrazovanje) je organizovan i strukturiran proces sticanja znanja, vještina i kompetencija potrebnih za život i rad, koji vode unapređivanju ličnih i profesionalnih vještina.“

Član 5

Član 11 mijenja se i glasi:

„Informalno učenje je proces sticanja znanja, vještina i kompetencija iz svakodnevnih iskustava i drugih obrazovnih uticaja koji se odvija bez posebne namjere i organizovanog cilja.“

Član 6

Naziv člana i član 12 mijenjaju se i glase:

„Samoobrazovanje

Član 12

Samoobrazovanje predstavlja viši stepen samorazvoja koji se zasniva na posjedovanju sposobnosti i vještina da pojedinac vaninstitucionalno i bez pomoći drugih, potpuno samostalno organizuje proces učenja.“

Član 7

Član 14 mijenja se i glasi:

„Neformalno obrazovanje se stiče po programima obrazovanja odraslih (u daljem tekstu: program obrazovanja).

Programi obrazovanja su programi za sticanje:

- 1) nacionalnih stručnih kvalifikacija;
- 2) mikrokvalifikacija;
- 3) znanja i vještina za stručno usavršavanje, specijalizaciju, obavljanje konkretnih radnih zadataka na radnom mjestu (učenje kod poslodavca);
- 4) drugih kvalifikacija;
- 5) ključnih kompetencija;
- 6) znanja i vještina za lični i društveni razvoj: građansku demokratiju, zaštitu životne sredine, održivi razvoj, život u porodici, uspješnu društvenu integraciju, podizanje kvaliteta života, zdravstvenu edukaciju, socijalne vještine, treće životno doba, rad sa licima sa posebnim potrebama i sl.

Programe obrazovanja iz stava 2 tač. 1, 2 i 5 ovog člana donosi nadležni savjet.

Programe obrazovanja iz stava 2 tač. 3 i 6 ovog člana donose subjekti koji realizuju programe.

Program obrazovanja iz stava 2 tačka 4 ovog člana donosi se u skladu sa posebnim propisima.

Prije utvrđivanja predloga programa obrazovanja iz stava 2 tač. 1, 2 i 5 ovog člana, Centar za stručno obrazovanje (u daljem tekstu: Centar), po pravilu, pribavlja mišljenje nadležnih organa državne uprave, Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (u daljem tekstu: Zavod za zapošljavanje), Privredne komore Crne Gore i reprezentativnog udruženja poslodavaca i reprezentativnog udruženja sindikata (u daljem tekstu: udruženje).“

Član 8

U članu 15 stav 1 poslije riječi: „Program obrazovanja“ dodaju se riječi: „iz člana 14 stav 2 tač. 1, 2 i 5 ovog zakona“, a na kraju stava briše se tačka i dodaju riječi: „i drugo.“.

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Izrada programa obrazovanja iz stava 1 ovog člana vrši se u skladu sa uputstvom za izradu (metodologija) koju donosi Nacionalni savjet za obrazovanje, na predlog Centra.“

Član 9

Član 16 mijenja se i glasi:

„Prije donošenja programa obrazovanja, a zbog uvođenja organizacionih promjena kod poslodavca, primjene savremenih tehnologija i sl, mogu se realizovati pilot programi sa jasno definisanim ishodima učenja.

Pilot program realizuje pravno lice.

Po završetku pilot programa, organizator pilot programa izdaje uvjerenje o pohađanju pilot programa.

Realizaciju pilot programa prati Centar.

Pravno lice iz stava 2 ovog člana određuje Ministarstvo, na predlog Centra.“

Član 10

U članu 18 stav 2 riječ „potvrdu“ zamjenjuje se riječju „uvjerenje“.

Član 11

U nazivu člana 19 riječ „Potvrda“ zamjenjuje se riječju „Uvjerenje“.

U stavu 1 riječ „potvrdu“ zamjenjuje se riječju „uvjerenje“.

Član 12

U članu 20 poslije riječi: „(publikacija, web sajt i dr.)“ zarez se zamjenjuje tačkom, a riječi: „najkasnije mjesec dana prije upisa kandidata.“ brišu se.

Član 13

U članu 21a na kraju stava 1 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „na predlog Centra.“.

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Izuzetno od stava 3 ovog člana, Centar licima izabranim u akademsko zvanje na ustanovama visokog obrazovanja, na njihov zahtjev, izdaje potvrdu o andragoškoj osposobljenosti.“

Dosadašnji stav 4 postaje stav 5.

Član 14

Član 23 mijenja se i glasi:

„Organizator obrazovanja odraslih dužan je da javno objavi oglas koji sadrži:

- 1) naziv i vrstu programa obrazovanja;
- 2) uslove za uključivanje u program obrazovanja;
- 3) broj polaznika obrazovanja;

- 4) način izvođenja programa obrazovanja, trajanje i uslove za njegovo završavanje;
- 5) visinu troškova obrazovanja po polazniku i izvor finansiranja;
- 6) mjesto izvođenja programa obrazovanja.

Uključivanje polaznika obrazovanja, po pravilu, vrši se na osnovu oglasa iz stava 1 ovog člana.“

Član 15

Član 24 briše se.

Član 16

Član 27 mijenja se i glasi:

„Organizator obrazovanja odraslih može biti škola, specijalizovana organizacija za obrazovanje odraslih, auto škola, ustanova za smještaj i brigu o licima sa posebnim obrazovnim potrebama i drugo pravno lice, koje ima licencu za rad, u skladu sa zakonom.

Organizator obrazovanja dužan je da obavijesti Centar o planu i rasporedu realizacije programa obrazovanja, najkasnije tri dana prije početka realizacije.“

Član 17

Član 28 mijenja se i glasi:

„Odrasli mogu, radi sticanja nacionalne stručne kvalifikacije ili njenog dijela, ključne kompetencije i mikrokvalifikacije provjeravati, potvrđivati, odnosno dokazivati znanje, vještine i kompetencije, bez obzira na način njihovog sticanja, u skladu sa posebnim propisom kojim se uređuju nacionalne stručne kvalifikacije.

Organizator obrazovanja može, na zahtjev polaznika obrazovanja, izvršiti internu provjeru njegovih znanja, vještina i kompetencija, nakon čega izdaje uvjerenje.

Uvjerenje iz stava 2 ovog člana nije javna isprava.“

Član 18

Član 29 mijenja se i glasi:

„Javno važeće obrazovanje odraslih je obrazovanje koje se stiče po javno važećem prilagođenom obrazovnom programu osnovnog i srednjeg obrazovanja ili dijelu tog programa, odnosno programu obrazovanja za sticanje nacionalne stručne kvalifikacije, njenog dijela, ključne kompetencije, odnosno mikrokvalifikacije.

Obrazovanje stečeno na osnovu programa obrazovanja iz stava 1 ovog člana je javno važeće obrazovanje i dokazuje se javnom ispravom, u skladu sa posebnim propisom.“

Član 19

U članu 31 poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Izveštaj o realizovanim aktivnostima iz Plana obrazovanja usvaja Vlada Crne Gore, na predlog Ministarstva.“

Član 20

U članu 32 stav 1 tačka 3 briše se.

Dosadašnje tač. 4 i 5 postaju tač. 3 i 4.

Član 21

Naziv člana i član 33 mijenjaju se i glase:

„Izveštaj o realizovanim aktivnostima jedinica lokalne samouprave

Član 33

Za potrebe donošenja, odnosno praćenja sprovođenja Plana obrazovanja, jedinice lokalne samouprave dužne su da, do 31. decembra tekuće godine, Centru dostave plan svojih obrazovnih aktivnosti za narednu godinu, odnosno izvještaj o realizovanim aktivnostima za tekuću godinu.“

Član 22

U članu 34 stav 1 riječi: „za svaku jedinicu lokalne samouprave“ brišu se.

U stavu 2 poslije riječi „člana“ dodaju se riječi: „i izvještaj o realizovanim aktivnostima godišnjeg plana iz prethodne godine.“

Član 23

Član 36 mijenja se i glasi:

„Za sticanje osnovnog obrazovanja, odrasli ne plaća troškove obrazovanja.

Za programe obrazovanja koji se finansiraju iz javnih prihoda (osposobljavanje za prvu kvalifikaciju, programi prekvalifikacije, dokvalifikacije, specijalizacije, stručnog usavršavanja, odnosno sticanja ključne kompetencije i dr.), koji su obuhvaćeni godišnjim planom obrazovanja, odrasli ne učestvuju u troškovima obrazovanja.“

Član 24

Član 39 mijenja se i glasi:

„Novčanom kaznom u iznosu od 500 do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice organizator obrazovanja, ako:

- 1) obrazovni rad ne obavljaju izvođači koji ispunjavaju uslove propisane programom obrazovanja i zakonom (član 21);
- 2) realizuje program obrazovanja odraslih suprotno uslovima definisanim programom obrazovanja ili realizuju program obrazovanja za koji nemaju izdatu licencu za rad od strane Ministarstva;
- 3) se neformalno obrazovanje ne stiče po programima obrazovanja (član 14);
- 4) odraslom naplati troškove za programe obrazovanja koji se finansiraju iz javnih prihoda (član 36);
- 5) ne vodi andragošku evidenciju i dokumentaciju u skladu sa članom 30 ovog zakona;
- 6) ne zaključi ugovor sa polaznikom obrazovanja (član 25 stav 2).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu-organizator obrazovanja novčanom kaznom u iznosu od 300 do 2.000 eura.“

Član 25

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Obrazloženje

I Ustavni osnov za donošenje zakona

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je predviđeno da se zakonom uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II Razlozi za donošenje zakona

Razlozi za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrazovanju odraslih uslovljeni su potrebom kvalitetnijeg uređivanja oblasti obrazovanja odraslih, boljeg položaja i sticanja znanja odraslih kako bi se lakše zaposlili na tržištu rada, boljeg uređenja načina sticanja licence za organizatore obrazovanja odraslih, kao i usklađivanja sa drugim zakonima.

Predlogom ovog zakona se vrši usaglašavanje odredbi koje se odnose na obrazovanje odraslih sa drugim propisima iz oblasti obrazovanja. Preciznije se definišu, odnosno usaglašavaju određeni pojmovi u oblasti obrazovanja odraslih.

Takođe, preciznije je definisana mogućnost realizacije pilot programa, tako što ga može realizovati pravno lice koje nema licencu za organizatora obrazovanja odraslih, a nakon završetka programa, organizator sprovođenja pilot programa izdaje uvjerenje o pohađanju pilot programa.

Pored toga, u cilju spriječavanja zloupotreba bilo je potrebno preciznije definisati internu provjeru znanja, vještina i kompetencija, tako što se polazniku daje mogućnost da zatraži od organizatora obrazovanja internu provjeru znanja, vještina i kompetencija, čime mu se izdaje uvjerenje koje nema status javne isprave - njime se ne stiče nacionalna stručna kvalifikacija, odnosno njen dio, ključne kompetencije ili mikrokvalifikacije.

Predlog zakona definiše ključne kompetencije, u skladu sa Evropskim okvirom ključnih kompetencija.

Odraslim licima daje se mogućnost da za programe obrazovanja koji se finansiraju iz javnih prihoda, a koji su obuhvaćeni godišnjim planom obrazovanja, odrasli ne učestvuju u troškovima osposobljavanja za prvu kvalifikaciju.

Ovim zakonom se postiže cilj da svakom pojedincu treba osigurati mogućnost obrazovanja kroz različite oblike obrazovanja jer danas su nezaposleni prinuđeni da svoja prethodno stečena znanja, kroz razne kraće programe obuke inoviraju ili stiču nova znanja, kako bi povećali šanse za zapošljavanje. Tako se propisuje da se obrazovanje odraslih odvija, kao: formalno obrazovanje, neformalno obrazovanje, informalno učenje i samoobrazovanje.

Predlog zakona je usaglašen sa Zakonom o nacionalnim stručnim kvalifikacijama, gdje se po prvi put uvode mikrokvalifikacije. Cilj uvođenja mikrokvalifikacija je brže sticanje

odgovarajućih znanja, vještina i kompetencija koje su potrebne na tržištu rada u cilju lakše prohodnosti i mobilnosti radne snage.

III Objašnjenje osnovnih pravnih instituta

Cilj izmjena i dopuna ovog zakona je poboljšati ambijent i izgraditi sistemske predušlove za obrazovanje odraslih, kako bi se poboljšale mogućnosti za zapošljavanje i mobilnost pojedinca na tržištu radne snage. Takođe, doprinijeće se povećanju ličnog standarda i kvaliteta života, povećanju zapošljavanja, preduzetništva, povećanju mobilnosti i razvoju tržišta rada.

Predloženim zakonskim rješenjima će se postići veći kvalitet obuka organizatora obrazovanja odraslih. Stvaraju se uslovi da lica koja su izabrana u akademsko zvanje na ustanovama visokog obrazovanja mogu dobiti potvrdu o andragoškoj osposobljenosti, što je uslov da budu predavači u ustanovama za obrazovanje odraslih. Licima koja su izabrana u akademsko zvanje na ustanovama visokog obrazovanja, na njihov zahtjev, Centar za stručno obrazovanje može izdati potvrdu o andragoškoj osposobljenosti, što do sada nije bio slučaj.

Zakonom se precizira pojam i sadržaj programa obrazovanja odraslih.

Takođe, uvođenjem mikrokvalifikacija ciljano se pomaže pojedincima u sticanju znanja, vještina i kompetencija koje su im potrebne za lični i profesionalni razvoj. Radi se o kvalifikacijama male kreditne vrijednosti, ali koje treba da omoguće brže sticanje novih znanja, vještina i kompetencija koje su potrebne tržištu rada.

Nacrtom zakona prvi put se uvodi termin samoobrazovanje koje predstavlja viši stepen samorazvoja koji se zasniva na posjedovanju sposobnosti i vještina da pojedinac vaninstitucionalno i bez pomoći drugih, potpuno samostalno organizuje proces učenja.

Takođe, definisano je da su lokalne samouprave dužne da Centru za stručno obrazovanje do 31. decembra dostave plan svojih obrazovnih aktivnosti za narednu godinu, odnosno izvještaj o realizovanim aktivnostima za tekuću godinu, što će pomoći prilikom planiranja potreba za novim kvalifikacijama.

IV Usklađenost sa evropskim zakonodavstvom

a) Usklađenost predloga propisa sa primarnim izvorima prava Evropske unije:

UFEU; Dio treći, politika i unutrašnje akcije Unije, Glava XII, Obrazovanje, stručno osposobljavanje, omladina i sport, član 165 i 166 – potpuno usklađeno;

b) Usklađenost predloga propisa sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije

32022H0627(02)

Preporuka Savjeta od 16. juna 2022. o evropskom pristupu mikrokvalifikacijama za cjeloživotno učenje i zapošljavanje (2022/c 243/02) / Council Recommendation of 16 June 2022 on a European approach to micro-credentials for lifelong learning and employability 2022/C 243/02, OJ C 243, 27.6.2022

Potpuno usklađeno / Fully harmonized

c) Usklađenost predloga propisa sa ostalim izvorima prava Evropske unije:

Ne postoji izvor prava Evropske unije ove vrste sa kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijnja stepena njegove usklađenosti.

V Procjena finansijskih sredstava za sprovođenje propisa

Za sprovođenje ovog zakona nijesu potrebna sredstva iz Budžeta Crne Gore.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
NAZIV PROPISA	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrazovanju odraslih
<p>1. Definisane probleme</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? 	
<p>Razlozi za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrazovanju odraslih uslovljeni su potrebom kvalitetnijeg uređivanja oblasti obrazovanja odraslih, boljeg položaja i sticanja znanja odraslih kako bi se lakše zaposlili na tržištu rada, boljeg uređenja načina sticanja licence za organizatore obrazovanja odraslih, kao i usklađivanja sa drugim zakonima.</p> <p>Predlogom ovog zakona se vrši usaglašavanje odredbi koje se odnose na obrazovanje odraslih sa drugim propisima iz oblasti obrazovanja. Preciznije se definišu, odnosno usaglašavaju određeni pojmovi u oblasti obrazovanja odraslih.</p> <p>Takođe, preciznije je definisana mogućnost realizacije pilot programa, tako što ga može realizovati pravno lice koje nema licencu za organizatora obrazovanja odraslih, a nakon završetka programa, organizator sprovođenja pilot programa izdaje uvjerenje o pohađanju pilot programa</p> <p>Pored toga, u cilju spriječavanja zloupotreba bilo je potrebno preciznije definisati internu provjeru znanja, vještina i kompetencija, tako što se polazniku daje mogućnost da zatraži od organizatora obrazovanja internu provjeru znanja, vještina i kompetencija, čime mu se izdaje uvjerenje koje nema status javne isprave - njim se ne stiče nacionalna stručna kvalifikacija, odnosno njen dio, ključne kompetencije ili mikrokvalifikacije.</p> <p>Predlog zakona definiše ključne kompetencije, u skladu sa Evropskim okvirom ključnih kompetencija, daje mogućnost da za programe obrazovanja koji se finansiraju iz javnih prihoda, a koji su obuhvaćeni godišnjim planom obrazovanja, odrasli ne učestvuju u troškovima osposobljavanja za prvu kvalifikaciju.</p> <p>Ovim zakonom se postiže cilj da svakom pojedinacu treba osigurati mogućnost obrazovanja kroz različite oblike obrazovanja jer danas su nezaposleni prinuđeni da svoja prethodno stečena znanja, kroz razne kraće programe obuke inoviraju ili stiču nova znanja, kako bi povećali šanse za zapošljavanje. Tako se propisuje da se obrazovanje odraslih odvija, kao: formalno obrazovanje, neformalno obrazovanje, informalno učenje i samoobrazovanje.</p> <p>Takođe, Zakonom se precizira pojam i sadržaj programa obrazovanja odraslih.</p> <p>Predlog zakona je usaglašen sa Zakonom o nacionalnim stručnim kvalifikacijama, gdje se po prvi put uvode mikrokvalifikacije. Cilj uvođenja mikrokvalifikacija je brže sticanje odgovarajućih znanja, vještina i kompetencija koje su potrebne na tržištu rada u cilju lakše prohodnosti i</p>	

mobilnosti radne snage.

Imajući u vidu navedeno, postiže se usklađivanje pojmova u propisima, odnosno zakon se usklađuje sa drugim propisima iz oblasti obrazovanja i vaspitanja.

Navedeno će pozitivno uticati na ujednačenu primjenu navedenih odredbi zakona.

U slučaju „statusa quo” izazvali bi određene nejasnoće u primjeni propisa, imajući u vidu neujednačenost pojmova u zakonima.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Predloženim zakonskim rješenjem će se postići sljedeći ciljevi:

- usaglašava se važeći Zakon o obrazovanju odraslih sa drugim propisima iz oblasti obrazovanja i vaspitanja,
- veći stepen pravne sigurnosti, koja će se postići unapređenjem zakonskih rješenja koja su izazivala nejasnoće u primjeni.

Cilj izmjena i dopuna ovog zakona je poboljšati ambijent i izgraditi systemske preduslove za obrazovanje odraslih, kako bi se poboljšale mogućnosti za zapošljavanje i mobilnost pojedinca na tržištu radne snage. Takođe, doprinijeće se povećanju ličnog standarda i kvaliteta života, povećanju zapošljavanja, preduzetništva, povećanju mobilnosti i razvoju tržišta rada.

Predloženim zakonskim rješenjima će se postići veći kvalitet obuka organizatora obrazovanja odraslih. Stvaraju se uslovi da lica koja su izabrana u akademsko zvanje na ustanovama visokog obrazovanja mogu dobiti potvrdu o andragoškoj osposobljenosti, što je uslov da budu predavači u ustanovama za obrazovanje odraslih.

Takođe, uvođenjem mikrokvalifikacija ciljano se pomaže pojedincima u sticanju znanja, vještina i kompetencija koje su im potrebne za lični i profesionalni razvoj. Radi se o kvalifikacijama male kreditne vrijednosti, ali koje treba da omoguće brže sticanje novih znanja, vještina i kompetencija koje su potrebne tržištu rada.

Predlogom zakona prvi put se uvodi termin samoobrazovanje koje predstavlja viši stepen samorazvoja koji se zasniva na posjedovanju sposobnosti i vještina da pojedinac vaninstitucionalno i bez pomoći drugih, potpuno samostalno organizuje proces učenja.

Takođe, definisano je da su lokalne samouprave dužne da Centru za stručno obrazovanje do 31. decembra dostave plan svojih obrazovnih aktivnosti za narednu godinu, odnosno izvještaj o realizovanim aktivnostima za tekuću godinu, što će pomoći prilikom planiranja potreba za novim kvalifikacijama.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrazovanju odraslih predviđen je Srednjoročnim programom rada Vlade Crne Gore 2024-2027, kao i Programom pristupanja Crne

Gore Evropskoj uniji 2024 – 2027.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa)?**
- **Objasniti preferiranu opciju.**

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija se odlučilo za regulatornu opciju iz razloga što neregulatorna opcija ne može dati željene rezultate.

S tim u vezi, neophodno je uskladiti propise, odnosno u propisima uskladiti pojmove u oblasti obrazovanja odraslih (npr. formalno obrazovanje, neformalno obrazovanje, informalno učenje i samoobrazovanje i dr.), ali i preciznije urediti jedan broj postojećih odredbi Zakona (ključne kompetencije i dr., kako bi se obezbijedila njihova jedinstvena primjena u praksi.

U skladu sa predloženim izmjenama definišu se ključne kompetencije, u skladu sa Evropskim okvirom ključnih kompetencija.

Cilj Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrazovanju odraslih je stvaranje uslova za obezbjeđivanje i unapređivanje kvaliteta u obrazovanju odraslih.

Ovim zakonom se postiže cilj da svakom pojedincu treba osigurati mogućnost obrazovanja kroz različite oblike obrazovanja. Tako se propisuje, da se obrazovanje odraslih odvija, kao: formalno obrazovanje, neformalno obrazovanje, informalno učenje i samoobrazovanje. Takođe, zakonom se preciziraju programi obrazovanja odraslih.

Predlogom zakona se vrši usaglašavanje sa Zakonom o nacionalnim stručnim kvalifikacijama, gdje se po prvi put uvode mikro-kvalifikacije. Cilj uvođenja mikro-kvalifikacija je brže sticanje odgovarajućih znanja, vještina i kompetencija koje su potrebne na tržištu rada u cilju lakše prohodnosti i mobilnosti radne snage.

Imajući u vidu navedeno, postići će se veći stepen pravne sigurnosti, što će uticati na otklanjanje nejasnoća u primjeni važećeg zakonskog rješenja, a što ne bi bilo moguće učiniti neregulatornom opcijom.

Usvajanje i implementacija zakona će omogućiti realizaciju ciljeva prepoznatih usvojenim dokumentima i opredjeljenjima resornog Ministarstva u ovoj oblasti.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu (nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno)?**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)?**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti?**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija?**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

Zakon će direktno i pozitivno uticati na lica koja žele da steknu stručnu kvalifikaciju, mikro-kvalifikaciju ili ključnu kompetenciju, odnosno na same organizatore obrazovanja odraslih.

Sticanje stručnih kvalifikacija će uticati na osnaživanje preduzetničkog duha, čime se indirektno podstiče stvaranje novih privrednih subjekata i istovremeno povećava tržišna konkurencija koja će se zasnivati na unapređenju kvaliteta ljudskih resursa u Crnoj Gori.

Sticanje mikrokvalifikacija će ciljano pomoći pojedincima u sticanju znanja, vještina i kompetencija koje su im potrebne za lični i profesionalni razvoj i brže će se odgovoriti potrebama tržišta rada.

U pripremi Zakona nijesu identifikovani negativni uticaji koje bi njegova primjena mogla da uzrokuje.

Novo zakonsko rješenje se ne može smatrati uvođenjem novih opterećenja građanima i privredi, već se postojeći Zakon o obrazovanju odraslih usaglašava sa propisima iz oblasti obrazovanja, čime se postiže veći stepen pravne sigurnosti, kroz unapređenje postojećih zakonskih rješenja koja bi u praksi, izazivala nejasnoće u primjeni.

Predložena zakonska rješenja ne utiču na stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i na tržišnu konkurenciju.

Sprovođenje propisa neće dovesti do stvaranja biznis barijera, kao ni dodatnih administrativnih opterećenja.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?**
- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?**
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.**
- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?**
- **Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.**

Za implementaciju predloženog propisa nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva iz Budžeta Crne Gore.

Implementacijom predloženih zakonskih rješenja neće nastati međunarodne finansijske obaveze.

Primjena propisa će omogućiti priliv sredstava u Budžet u skladu sa Zakonom o administrativnim taksama, kao i priliv u slučaju naplate kazni propisanih zakonom.

Kroz plaćanje taksi za licenciranje u skladu sa Zakonom o administrativnim taksama

obezbjeduju se dodatna sredstva u Budžet Crne Gore (Zakonom propisana taksa za licenciranje 1000,00 evra i Zakonom propisana taksa za izmjenu licence 500,00 evra).

Predlog zakona ne podrazumijeva obavezu donošenja podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze.

6. Konsultacije zainteresovanih strana:

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.**

Za izradu Predloga zakona nije korišćena ekspertska podrška, imajući u vidu da se predloženim izmjenama vrši usklađivanje sa drugim propisima.

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija imenovalo je Komisiju za izradu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrazovanju odraslih, koju su činili predstavnici Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, Centra za stručno obrazovanje, Ispitnog centra, Privredne komore, srednjih stručnih škola i organizatora obrazovanja odraslih.

U skladu sa Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Službeni list CG”, br. 41/18), javni poziv za predlaganje predstavnika/ce nevladine organizacije u Radnoj grupi za pripremu Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrazovanju odraslih objavljen je 20. maja 2024. godine na internet stranici Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija. Na predmetni javni poziv nije bilo prijava zainteresovanih predstavnika NVO sektora.

Takođe, u skladu sa Uredbom, 29. novembra 2024. godine Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija raspisalo je poziv za javnu raspravu o tekstu Nacrta zakona koja je trajala do 18. decembra 2024. godine (link: [Javna rasprava o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrazovanju odraslih](#)). Primjedbi i sugestija na nacrt zakona nije bilo.

Ministarstvo je, na tekst Predloga zakona dobilo pozitivno mišljenje Sekretarijata za zakonodavstvo.

7. Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

Ne postoje prepreke za primjenu Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrazovanju odraslih.

Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva biće broj novousvojenih ili revidovanih programa obrazovanja odraslih, broj lica koja su prošla program obuke za stručnu kvalifikaciju, mikrokvalifikaciju, odnosno ključnu kompetenciju, broj lica koja su stekla sertifikat, odnosno potvrdu za stručnu kvalifikaciju, mikrokvalifikaciju, odnosno ključnu kompetenciju, broj novolicenciranih organizatora obrazovanja odraslih i ažurni izvještaji o realizaciji aktivnosti predviđenih petogodišnjim Planom obrazovanja odraslih.

Za monitoring primjene propisa biće zaduženo Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija i Centar za stručno obrazovanje.

Datum i mjesto

Podgorica, 30. decembar 2024. godine

Starješina

Andela Jurić-Stjepanović